

فيضانٍ شعبان

سندھی

پیشکش: مجلس المدينة العلمية (جعفر سادس)
ترجمو: ترنسليشن دیار تمدن (جعفر سادس)

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَلَمِيْنَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ النَّبِيِّنَ اَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَنِ الرَّجِيمِ
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

ڪتاب پڙهڻ جي دعا

دينی ڪتاب يا اسلامي سبق پڙهڻ کان پهريان هيٺ ذليل دعا پڙهي
چڏيو ان شاء الله جيڪو ڪجهه پڙهندما ياد رهندو، دعا هي آهي:

اَللّٰهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا حِكْمَتَكَ وَانْشُرْ عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاَكْرَمِ

ترجمو: اي الله عزوجل اسان تي علم ۽ حڪمت جا دروازا کولي چڏ ۽ اسان تي پنهنجي رحمت نازل فرما! اي عظمت ۽ بزرگي وار!

(مستظرف ج 1 ص ٤٠ دار الفکربریوت)

طالب عمر
مدیده
بقيع
و
مفروت

(نوت: اول آخر هڪ پيرو درود شريف پڙهي چڏيو)

رسالي جو نالون: فيضان شعبان

چاپو پهريون: رجب 1442 مارچ 2021ع

تعداد:

چاپيندڙ: مكتبة المدينة عالمي مدنی مرکز فيضان مدينة باپ المدينه کراچي

مدنی التجا: ڪنهن کي به هي ڪتاب چاپڻ جي اجازت ناهي

ڪتاب خريد ڪندڙ توجھه فرمان

ڪتاب جي چڀائي ۾ ڪاوڏي خرابي هجي يا صفحات هجن يا باينڊنگ
۾ اڳتي پوءٰ تي ويا هجن ته مكتبة المدينة سان رابطو فرمايو.

شيخ طريقت، أمير اهلست، بانی دعوت اسلامی، حضرت علام
دَامَ شَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَّهُ

مولانا ابو بلال محمد الیاس عطار قادری رضوی

جو اردو زبان پر مرسالو

فیضانِ شعبان

پیشکش

اسلامک ریسرچ سینٹر المدینہ العلیمیہ (دعوت اسلامی)

ترجمو

ترانسلیشن دپارٹمنٹ (دعوت اسلامی)

هن رسالی جو آسان سندي زبان پر ترجمي کرن جي وس آھر کوشش
کئي آهي. جيڪڏهن ترجمي يا ڪپوزنگ پر کشي کا کمي
بيشي نظر اچي ته ترانسلیشن دپارتمنت کي آگاه ڪري ثواب جا حقدار
بشهو.

رابطي جي لاء:

ترانسلیشن دپارتمنت (دعوت اسلامی) عالمي مدنی مرکز فیضان مدینہ
 محل سوداگران پر اطي سبزي مندي باب المدینہ ڪراچي

UAN: ☎ +92-21-111-25-26-92 – Ext. 7213

Email: 📩 translation@dawateislami.net

فهرست

1 فيضان شعبان

1	دعاۓ عطار
1	درود شریف جی فضیلت
2	چند ڏسڻ واجب آهي
3	شعبان المعظم جي نالي جون حڪمتون
4	ماه شعبان مِ رمضان جي استقبال جي تياري
4	صحابءَ کرام جو مبارڪ انداز
4	تلاوت قرآن جو مهينو
5	ای غافل!
6	شعبان المعظم مِ چاآهي
7	روزن جي عادت
8	شعبان جي روزن سان محبت
9	شفاعتِ مصطفیٰ
9	حضور کي شعبان حاروزا پسند هئڻ جو سبب
10	شبِ برات
11	شبِ برات جاپندرهن نالا
11	رحمت جائي سو(300) دروازا
14	فرشتن جي عيد
14	سچي سال جي گناهن جو ڪفارو
15	جنت سجائی ويئندي آهي

15.....	شب برات ۽ پياري نبي جون عبادتون
16.....	شب برات ۾ قبرستان وڃن
17	پنهنجي مرحومن کي به يادرکو
17	رسول اڪرم جي ڏوھئي جوش شب برات ۾ معمول
18.....	شب براءت ۾ عبادت ڪرڻ مستحب آهي.....
18.....	سترهزار ملائڪ دعاء مغفرت ڪندا
18.....	شب برات ۾ اسلاف جي دعا
19.....	شب براءت ڪيئن گذاريون

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعُلَمَاءِ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَعَذُّ بَعْدَ ذَلِكَ عُزُودًا لِلّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ يَسِّرْ اللّٰهُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ

فیضان شعبان

دعائے عطار

یا اللہ پاک! جیکو 17 صفحن جو رسالو ”فیضان شعبان“ پڑھی یا بدی
وئی ان کی پنهنجی پیاری آخری نبی محمد عربی ﷺ جی پیاری مہینی شعبان المعظم ۾ خوب عبادت کرڻ جی توفیق
عطای فرمائی ان کی بی حساب بخشی چڏ۔

امِین بِجَاهِ الَّذِي أَكْمَنَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

درود شریف جی فضیلت

اہلبیت اطہار جی روشن چراغ، حضرت امام جعفر صادق رض اہلبیت اطہار جی روشن چراغ، حضرت امام جعفر صادق رض
فرمایو: جیکو شعبان المعظم ۾ روزانو ست سو پیرا درود پاک
پڑھندو، اللہ کریم کجه ملائک مقرر فرمائیںدو جیکی ان درود پاک
کی رسول اللہ ﷺ جی بارگاہ ۾ پہچائیںدا، هن سان حضور
ﷺ جو روح مبارک خوش شیندو پوءِ اللہ پاک انہن ملائکن
کی حکم ڈیندو ته هن درود پڑھن واری جی لاءِ قیامت جی تائین دعاء
مغفرت کندا رهو۔ (القول البديع، ص 395)

دنیا و آخرت میں جب میں رہوں سلامت

پیارے پڑھوں نہ کیوں نکر تم پر سلام ہر دم

صلوٰا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

پیارا پیارا اسلامی یاپرو! اسان کی به گھر جی ته هن مبارک

مہینی ہر پیاری آقا، مکی مدنی مصطفیٰ ﷺ تی خوب درود پاک پڑھون جو شعبان معظم درود پاک پڑھن جو مہینو آهي جيئن ته شارح بخاري حضرت علام احمد بن محمد قسطلانی رحمۃ اللہ علیہ ۽ انهن جي حوالي کان حضرت سیدنا شیخ شہاب الدین احمد بن حجازی رحمۃ اللہ علیہ لکن تا: بیشک شعبان نبی پاک ﷺ تی درود شریف پڑھن جو مہینو آهي جو آیت درود هن ئی مہینی ہر نازل ٿي۔ (مواهب اللدنیه، جلد 2 ص 506. تحفة الاخوان، ص 53)

آیت درود هيء آهي:

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَكَتَهُ يُصْلُوْنَ عَلَى النَّبِيِّ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ أَمْنُوا صَلُوْا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيْمًا

ترجمو ڪنز الایمان: بیشک اللہ ۽ ان جا ملائک درود موکلين تا هن نبی(غیب پتا نیندڙ) تي اي ایمان وارؤ! ان (محبوب) تي درود پڑھو خوب سلام موکیلو۔ (پ 22، الحزاب 56)

پڑھ لئے جس نے دل سے چار سلام	وہ سلامت رہا قیامت میں
میرے پیارے پہ میرے آقابر	میرے پیارے پہ میرے آقابر
میری جانب سے لاکھ بار سلام	
بھیج ائے میرے کرد گار سلام	میری بگڑی بنانے والے پر

صَلُوْا عَلَى الْحَبِيْبِ! صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

چند ڏسٹ واجب آهي

ای عاشقانِ رسول! شعبان معظم اسلامی سال جو ”اثون مہینو“

آهي جيڪو رجب المرجب ۽ رمضان المبارك جي وچ ۾ آهي. هي انهن پنجن مهينن مان پھريون مهينو آهي جن جو چند ڏسڻ واجب ڪفایه آهي، پنج مهينا هي آهن: (1) شعبان معظم (2) رمضان المبارك (3) شوال المكرم (4) ذو القعد الحرام (5) ذو الحجة الحرام.

شعبان معظم جي تالي جون حڪمتون

(1) شعبان، شعب مان بطيو آهي جنهن جي معني آهي گهاتي. چوته هن مهيني ۾ خير و برڪت جو عام طور نزول ٿيندو آهي، انكري هن کي شعبان معظم چيو ويندو آهي، جهڙي طرح گهاتي جبل جو رستو هوندي آهي اهڙي طرح هيء مهينو خير و برڪت جو رستو آهي. (مكافحة القلوب، ص 303)

(2) رسول الله ﷺ ارشاد فرمایو: إِنَّ أَسْعَىٰ شَعْبَانَ لِأَنَّهُ يَشْعَبُ فِيهِ خَيْرٌ كُثُرٌ لِلصَّائِمِ فِيهِ حَتَّىٰ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ يعني هن مهيني کي شعبان انكري چيو وجي ٿو جو هن مهيني ۾ روزو رکڻ واري جي لاء کيئي ڀلايون(تارين جيان) ٿتنديون آهن، ايستائين جو اهو جنت ۾ وجي پهچندو آهي. (التدوين في اخبار قزوين، جلد 1 ص 153) حضرت امام رافعي رحمهُ اللہ علیہ فرمائنا ٿا: هن حدیث پاڪ جو مطلب هيء آهي ته ماہ شعبان ۾ مسلمان ذكر و اذكار، نیکین ۽ قرآن پاڪ جي تلاوت جي طرف مائل ٿي ويندا آهن ۽ رمضان المبارك جي لاء تياری ڪندا آهن. (التدوين في اخبار قزوين، جلد 1 ص 153) ۽ شعبان معظم ۾ رمضان المبارك

جي روزن جي فرضيت جو حڪم نازل ٿيو. (حدائق الاولياء، جلد 2 ص 592)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

ماهِ شعبان مِنْ رَمَضَانِ جِي اسْتِقْبَالِ جِي تِيَارِي

پيارا اسلامي پائرو! شعبان جو مهينو چوته رمضان کان پهريان ايندو آهي تنهنکري جهڙي طرح ماڻِ رمضان ۾ روزا ۽ تلاوتِ قرآن جو حڪم آهي اهڙي طرح ماڻِ شعبان ۾ به ان جي وڌي اهميت آهي ته روزا رکيا وڃن ۽ تلاوتِ قرآن ڪيو وڃي ته جيئن استقبالِ رمضان جي تياري ٿي وڃي ۽ نفس کي عبادتن جي عادت ٿي وڃي.

صحابءَ كَرَام جَو مباركَ اندَاز

جنتي صحابي حضرت انس رضي الله عنه فرمائين ٿا: شعبان جو مهينو ايندو هو ته مسلمان قرآن كريم جي تلاوت ۾ مشغول ٿي ويندا هئا، پنهنجي مالن جي زڪوٰه ادا ڪندا هئا ته جيئن ڪمزورن ۽ مسکين کي به رمضان جي روزن جي طاقت ملي. (ماذا في شعبان، ص 44)

تلاوتِ قرآن جو مهينو

عظمي تابعي بزرگ حضرت سلم بن ڪھيل رحمه الله عليه فرمائين ٿا: ماڻِ شعبان کي تلاتِ قرآن كرڻ وارن جو مهينو چيو وڃي ٿو. حضرت حبيب بن ابو ثابت رحمه الله عليه شعبان جي اچڻ تي فرمائيندا هئا: هي قارين جو مهينو آهي. حضرت عمرو بن قيس رحمه الله عليه

ماهِ شعبانِ معظم جی آمد تي دکان بند کري چڏيندا هئا ۽
تلاوتِ قرآن کريم جي لاءُ فارغ ٿي ويندا هئا. (ماذا في شعبان، ص44)

براءت دے عذابِ قبر سے نارِ جہنم سے
مه شعبان کے صدقے میں کرنفل و کرم مولیٰ

صلوٰا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

ای غافل!

پيارا اسلامي پايو! اسان جا بزرگانِ دين ﷺ تم هن مبارڪ
مهيني کي عبادت ۾ گذاريin، تلاوت ڪن، نيكين جو اهتمام
ڪن ۽ اسان غفلت جي نند ستل رهون اهڙن غافلن جي باري ۾
چيو ويyo: اي مبارڪ وقتنه ۾ ڪوتاهي ڪرڻ وارؤ! هنن وقتنه
کي ضايع ڪرڻ وارؤ! ۽ انهن کي برن اعمالن سان پرڻ وارؤ!
توهان ڪيترا برا ڪم هنن مبارڪ وقتنه جي حواليءِ کيا!
(کجهه عربي اشعارن جو ترجمو)

(1) رجب ويyo هلي ۽ تو هن ۾ ڪا نيكى ڪانه ڪئي ۽ هاڻي
هيءُ برڪت وارو مهينو شعبان آهي.

(2) اي شعبان جي عظمت کان بي خبر ٿي هنن وقتنه کي ضايع
ڪرڻ وارا! هوش ۾ اچ ۽ تباهي کان ڊچ.

(3) تمام جلد سڀئي لدتون توکان کسجي وينديون ۽ موت توکي
تنهنجي گهر مان زبردستي ڪلي چڏيندو.

(4) سچي ۽ خلوص پري توبه سان جيتري قدر گناهن جو علاج ڪري سگھين ٿو ڪر.

(5) ۽ جهنم کان سلامتي کي ئي پنهنجو مقصد بطا، بهتر مجرم اهو آهي جيڪو پنهنجي خطائين جو علاج ڪري.

منتصرسی زندگی ہے بھائیو!

نیکیاں کیجئے نہ غفلت کیجئے

صلوٰعَلِيُّ الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

شعبان المعظم ۾ ڇا آهي

حضرت ابو مَعْمَر حَمَّادُ اللَّهُ عَلَيْهِ فرمائين ٿا: ماہِ شعبان بارگاہِ الٰهي ۾ عرض ڪيو: اي منهنجا رب! تو مون کي ٻن عظمتن واري مهيني (رجب ۽ رمضان المبارڪ) جي وچ ۾ رکيو آهي ته تو منهنجي ڪهڙي فضيلت رکي؟ اللہ پاک ارشاد فرمایو: مون منهنجي اندر قرآن پاک جي تلاوت رکي ڇڏي. (الامالي المطلقة، ص 125)

پيارا اسلامي ڀايرو! شعبان المعظم ۾ خوب نيكيون ڪيو، خوب ذكر و اذكار، درود پاک ۽ تلاوتِ قرآن ڪريم ڪري هن عظمت واري مهيني جي خوب تعظيم ڪيو. هن عظمت واري مهيني جي لاءِ ايترو ئي ڪافي آهي ته هن جي باري ۾ اسان جي پياري آقا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ارشاد فرمایو: شہر شعبان شہری يعني شعبان منهنجو مهينو آهي. (مسند الفردوس، جلد 2، ص 274، حدیث: 3276)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

الله پاک جي آخری نبی، مکی مدنی، محمد عربی صلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جیئن رمضان جي روزن جي تیاري ڪندا هئا ائین ئی شعبان جي روزن جي به تیاري ڪندا هئا. (النور في فضائل الأيام والشهر، ص 173) پڻ پاڻ ڪریم صلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رمضان جي تعظیم جي لاءِ شعبان جي روزن کی سپنی کان افضل روزا قرار ڏنو. جیئن جنتی صحابی حضرت انس رضي الله عنه کان روایت آهي ته رسول الله صلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سان سڀ کان افضل روزن جي باري ۾ پچيو ويyo ته پاڻ سڳورن صلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ارشاد فرمایو: رمضان جي تعظیم جي لاءِ شعبان جا روزا. (ترمذی، جلد 2 ص 145، حدیث: 663)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

روزن جي عادت

شعبان المعظم جي روزن جي هڪ حڪمت اها به بيان ڪئي وئي آهي ته شعبان المعظم جي روزن سان رمضان جي روزن جي مشق (پريڪس) ٿي وڃي ته جیئن رمضان جي روزن ۾ مشقت ۽ تکلیف محسوس نه ٿئي بلڪ تیستائين ٻانھي کي روزن جي عادت پئجي وڃي ۽ رمضان کان پھریان شعبان ۾ روزن جي مٺڻ ۽ لڏت جو احساس ٿئي، تنهنڪري جڏهن رمضان جو مهينو اچي ته ٻانھو چستي سان رمضان جا روزا رکڻ لڳي. (لطائف المعارف ص 155)

شعبان جي روزن سان محبت

اُمُّ المؤمنین حضرت بیبی عائشہ صدیقہ رضی اللہ عنہا فرمانیں ٿيون: رسول اللہ ﷺ کی ماہِ شعبان ۾ روزا رکٹ تمام مهینن کان وذیک پسند ھئا جو هن مهینی ۾ روزا رکندا ھئا پوءی ان کی رمضان سان ملائی چڏیندا ھئا۔ (ابوداؤد، جلد 2 ص 476، حدیث: 2431)

اُمُّ المؤمنین حضرت بیبی عائشہ صدیقہ رضی اللہ عنہا کان ئی روایت آهي: رسول اللہ ﷺ سبجي شعبان جا روزا رکندا ھئا ۽ فرمائيندا ھئا: پنهنجي استطاعت جي مطابق عمل ڪيو جو اللہ پاک ان وقت تائين پنهنجو فضل ناهي روکيندو جيسائين تو هان ٿکجي نه پئو۔ (بخاري شريف، جلد 1 ص 648، حدیث: 1970 مختصر)

شارح بخاري حضرت علام مفتی شریف الحق امجدی رحمۃ اللہ علیہ هن حدیث پاک جي حوالی سان لکن تا: مراد هيء آهي ته شعبان جي اکثر ڏینهن جا روزا رکندا ھئا ان کي زیادتی جي لحاظ سان سجو مهینو روزا رکٹ سان تعبیر ڪيو ويyo. جيئن چون تا: ”فلاطی سبجي رات عبادت ڪئي“ جڏهن ته ان رات واري ماني به کاڌي هجي ۽ ضروري ڪم ڪار کان فارغ به ٿي ويyo هجي، هتي غلبي ۽ زیادتی جو اعتبار ڪندي اکثر کي ”ڪل“ چيو ويyo. وذیک فرمائين تا: هن حدیث پاک مان معلوم ٿيو ته شعبان ۾ جنهن کي طاقت هجي اهو وڌ کان وڌ روزا رکي. البتہ جيڪو ڪمزور آهي ان کي شعبان جا روزا نه رکٹ گهرجن چوته ان سان رمضان جي روزن تي اثر پوندو. اهو ئي مقصد آهي انهن حدیثن جو جن ۾ فرمایو ويyo ته نصف (يعني اڌ) شعبان کان پوءی روزا نه رکو۔ (نزهة القاری، جلد 3 ص 377 کان 380)

جیڪڏهن ڪو سچي شعبان المعظمر جا روزا رکي به ٿو ته ان کي منع ڪان ڪبي. **الحمد لله!** عاشقان رسول جي ديني تحريڪ دعوتِ اسلامي جا ڪيئي اسلامي پائر ۽ اسلامي پينرون رجب المرجب ۽ شعبان المعظمر بنهي مهينن جا روزا رکندا آهن ۽ لاڳيتو روزا رکندي اهي رمضان المبارك سان ملي ويندا آهن.

شفاعتِ مصطفىٰ

حضرت علامہ شاه فضل حق بدایونی حَمْدُ اللّٰهِ عَلٰيْهِ فرمائين ٿا: جي ڪو شعبان المعظمر جا روزا انكري رکي جو حضور صَلَّى اللّٰهُ عَلٰيْهِ وَسَلَّمَ کي پسند هئا، ان کي حضور پاڪ صَلَّى اللّٰهُ عَلٰيْهِ وَسَلَّمَ جي شفاعت نصيب ٿيلدي. (المعتقد المتنقى، ص 129)

فرمايس گے جس وقت غلاموں کي شفاعت ميل بھي ہوں غلام آپ کا مجھ کونه بھلانا فرمакے شفاعت مری اے شافع مشر! دوزخ سے بچا کر مجھے جنت ميل بسانا

حضور کي شعبان جا روزا پسند هئڻ جو سب

جنتي صحابي، حضرت اسامه بن زيد رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلٰيْهِ عرض ڪيو: يار رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلٰيْهِ وَسَلَّمَ! مان ڏسان ٿو ته تو هان جهڙي طرح شعبان جا روزا رکو ٿا اهڙي طرح ڪنهن بي مهيني ۾ روزا نتا رکو. فرمائيون: رجب ۽ رمضان جي وچ ۾ هيءُ مهينو آهي، ماظهو هن کان غافل آهن. هن ۾ ماظهن جا اعمال الله ڪريم جي بارگاه ۾ پيش ڪيا ويندا آهن ۽ مون کي هيءُ محبوب (يعني پسند) آهي تم منهنجو عمل هن حال ۾ کنيو وڃي جو مان روزي سان هجان. (نسائي، ص 387: حديث 2354)

پیارا اسلامی یائرو! اسان جي پیاري آقا ﷺ جو اهو عمل
 یقیناً اسان غلامن جي تعليم جي لاءٰ هو تدھن تے فرمایو: ”رجب ۽
 رمضان جي وچ ۾ هيءُ مهینو آهي“ ماثھو هن کان غافل
 آهن.“ تنهنکري اسان کي گھرجي تے اسان خوابِ غفلت مان بیدار ٿي
 وڃون، نیکين ۾ اضافو ڪيون ۽ آخرت کي بهتر بنائڻ جي فکر
 ڪيون پڻ هن چڱي نيت سان ماہ شعبان جا روزا رکڻ ۾ دلچسپي
 رکون ته هن مهيني ۾ جذهن اسان جو اعمالنامو اسان جي پیاري
 اللہ پاک جي بارگاه ۾ پيش ڪيو وڃي ته اي ڪاش! اسان به روzi
 سان هجون.

ان کي چوکھٰت میر اسر ۾	یوں میرا دنیا سے سفر ۾
یا اللہ مری جھولی بھردے	پیش نظر ۾ ان کا جلوه

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

شبِ برات

پیارا اسلامی یائرو! شعبان المعظم جي پندرھين رات يعني شبِ
 برات وڌي بابركت رات آهي. هن رات اللہ پاک جي خوب رحمتن،
 برکتن جو نزول ٿيندو آهي. اللہ پاک جي بارگاه ۾ هن رات خاص
 طور تي پنهنجي دنيا و آخرت جي ڀلائي جي دعا گھرڻ گھرجي چوته
 هن رات دعائون قبول ٿينديون آهن، اللہ پاک جي آخری نبي، مکي
 مدنبي، محمد عربي ﷺ جن پنج راتين جي باري ۾ فرمایو
 ته انهن ۾ دعا رَد ناهي ڪئي ويندي جن مان هڪ شعبان جي
 پندرھين رات(يعني شبِ برات به) آهي. (جامع صغري، ص 241، حدیث: 3952، مختصر)

شب برات جا پندرهن نالا

حضرت علام علي قاري رحمه الله عليه نقل ڪن ٿا: شب برات جا چار نالا آهن: **لَيْلَةُ الْبَارَكَةِ** (يعني برکت واري رات)، **لَيْلَةُ الْبَرَاءَةِ** (يعني چوتڪاري واري رات) **لَيْلَةُ الصَّدَقَةِ** (دستاويز واري رات)، **لَيْلَةُ الرَّحْمَةِ** (رحمت واري رات). وڌيڪ فرمائين ٿا: ان کي **لَيْلَةُ الْأَبْرَاجِ** (يعني چوتڪاري واري رات) **لَيْلَةُ الصَّدَقَةِ** (دستاويز واري رات)، انکري چون ٿا جو جڏهن تاجر مالڪ سان ان جو اناج وصول ڪري وٺندو آهي ته ان جي لاءِ براءات نامو لکي ڇڏيندو آهي. انهيء طرح الله پاك هن رات پنهنجي مؤمن ٻانهن جي لاءِ براءات نامو لکي ڇڏيندو آهي.

(بيان ما في ليلة النصف من شعبان، جلد 3 ص 41)

حضرت علام سيد محمد بن علوى مالكي رحمه الله عليه وڌي ڪجهه ٻيا نالا به ذكر ڪيا آهن: **لَيْلَةُ الْقُسْسَةِ**، **لَيْلَةُ التَّكْفِيرِ** چوته هن رات گناه متايا ويندا آهن، **لَيْلَةُ الْإِجَابَةِ**، چوته هن رات ۾ دعا قبول ٿيندي آهي، **لَيْلَةُ الْحَيَاةِ**، **لَيْلَةُ عِيدِ الْبَلَائِكَةِ** (يعني ملائڪن جي عيد جي رات)، **لَيْلَةُ السَّفَاعَةِ**، **لَيْلَةُ الْجَائِزَةِ**، **لَيْلَةُ الرُّجُحَانِ**، **لَيْلَةُ التَّعْظِيمِ**، **لَيْلَةُ الْقُدْرِ**، **لَيْلَةُ الْغُفرَانِ**. (ماذا في شعبان، ص 72 كان 75)

رحمت جائي سو(300) دروازا

جنتي صحابي أبي بن كعب رضي الله عنه فرمائين ٿا: رسول الله صلى الله عليه وسلم ارشاد فرمایو: مون وٽ حضرت جبريل عليه السلام شب برات ۾ حاضر ٿيو ۽ مونکي چوڻ لڳو ته اٿي نماز ادا فرمایو ۽ پنهنجو متو ۽ هت مبارڪ آسمان جي طرف کڻو. مون پچيو: اي جبريل عليه السلام! هيء ڪهڙي رات آهي؟ عرض ڪيو: يا **مُحَمَّد** صلى الله عليه وسلم! هيء اها رات آهي جو جنهن ۾ آسمان ۽ رحمت جا 300 دروازا کوليما ويندا آهن، الله

پاک سان شرک ڪندڙن، هڪٻئي ۾ بعض و ڪينو رکڻ وارن، شرابين ۽ بدڪارن کان علاوه سڀني جي مغفرت ڪئي ويندي آهي. انهن مالڻهن جي ان وقت تائين مغفرت ناهي ٿيندي جيسيتائين توبه نه ڪري وٺن. البتہ شراب جي عادي جي لاءِ رحمت جي دروازن مان هڪ دروازو ڪليو ڇڏيو ويندو آهي ايسيتائين جو توبه ڪري وٺي، جڏهن آهو توبه ڪري وٺندو آهي ان جي مغفرت ڪئي ويندي آهي، انهيءَ طرح ڪينو رکڻ واري جي لاءِ به رحمت جي دروازن مان هڪ دروازو ڪليو ڇڏيو ويندو آهي ايسيتائين جو اهو پنهنجي ساتي (يعني جنهن سان ڪينو رکندو آهي) سان ڳالهائڻ لڳي. جڏهن آهو ان سان ڳالهائڻ لڳندو آهي ته ان جي به مغفرت ڪئي ويندي آهي، حضور اکرم ﷺ ارشاد فرمایو: اي جبريل! جيڪڏهن اهو پنهنجي ساتي سان ڪلام نه ڪري ايسيتائين جو شب براءت گذردي وڃي ته پوءی.....؟ حضرت جبريل عليه السلام عرض ڪيو: جيڪڏهن اهو انهيءَ حالت تي رهيو ايسيتائين جو (سڪرات جي سبب) ان جي سيني ۾ ساه اٽکي پئي تڏهن به ان جي لاءِ رحمت جو دروازو ڪليل رهندو آهي، جيڪڏهن اهو (موت کان پھريان بغص کان) توبه ڪري وٺي ته ان جي توبه قبول آهي پوءِ حضور انور ﷺ جنت البقع جي طرف تشريف وٺي ويا ۽ سجدي ۾ وڃي هنن الفاظن ۾ دعا گھريائون: أَعُوذُ بِغُوْنِكَ مِنْ عِقَابِكَ وَأَعُوذُ بِرِضاكَ مِنْ سَخْطِكَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ جَلَّ ثَنَاءُكَ لَا أَبْدُلُ ثَنَاءً عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَنْتَ بِكَ

علي نفسك (يعني اي الله پاک!) مان تنهنجي عذاب کان تنهنجي معافي، تنهنجي ناراضي ڪي کان تنهنجي رضا ۽ توکان تنهنجي پناه طلب ڪيان ٿو، تنهنجي تعريف بلند آهي، مان تنهنجي تعريف جو حق ادا

نٿو ڪري سگهان، پنهنجو حقيقى شان اهو ئي آهي جيڪو تو پاڻ
بيان ڪيو آهي،

رات جي چوڻين پهڙ ۾ حضرت جبريل ﷺ نازل ٿيا ۽ عرض
کيو، يا محمد ﷺ! پنهنجو مٿو مبارڪ آسمان جي طرف
ڪڻو، پاڻ سڳورن پنهنجو مٿو مبارڪ آسمان جي طرف کنيو ته ڏنائون
ته رحمت جا دروازا ڪليل آهن ۽ هر دروازي تي هڪ ملائڪ آواز ڏئي
رهيو آهي، (پهرين دروازي تي هڪ ملائڪ هيئن پڪاري رهيو آهي
ت) مبارڪ هجي ان کي جيڪو هن رات عبادت ڪري، بي دروازي تي
به هڪ ملائڪ هيئن پڪاري رهيو آهي ته مبارڪ هجي ان کي جيڪو
هن رات ۾ سجدو ڪري، ٿئين دروازي تي به هڪ ملائڪ پڪاري
رهيو آهي ته مبارڪ هجي ان کي جيڪو هن رات ۾ رکوع ڪري،
چوڻين دروازي تي به هڪ ملائڪ صدا لڳائي رهيو آهي ته مبارڪ
هجي ان کي جيڪو هن رات پنهنجي رب ڪريم سان دعا گهرى،
پنجين دروازي تي به هڪ ملائڪ هيئن آواز لڳائي رهيو آهي ته
مبرڪ هجي ان کي جيڪو هن رات پنهنجي رب ڪريم سان دعا
ڪرڻ ۾ مشغول هجي، چهين دروازي تي به هڪ ملائڪ پڪاري
رهيو آهي ته هن رات ۾ مسلمانن کي مبارڪ هجي، ستين دروازي
تي به هڪ ملائڪ پڪاري رهيو آهي ته اللہ پاڪ کي هڪ مڃڻ وارن
کي مبارڪ هجي، ائين دروازي تي به هڪ ملائڪ پڪاري رهيو آهي
ته آهي ڪو توبه ڪرڻ وارو جو ان جي توبه قبول ڪئي وڃي؟ نائين
دوازي تي به هڪ ملائڪ صدا لڳائي رهيو آهي ته آهي ڪو مفتر
طلب ڪرڻ وارو جو ان جي مفتر ڪئي وڃي؟ ۽ ڏھين دروازي تي
به هڪ ملائڪ پڪاري رهيو آهي ته آهي ڪو دعا ڪرڻ وارو جو ان

جي دعا قبول ڪئي وڃي؟ پوءِ رحمتِ عالم ﷺ فرمایو: اي جبريل! رحمت جا هي دروازا ڪيستائين ڪليل رهند آهن؟ عرض ڪيو: رات جي ابتدائي حصي کان طلوع فجر تائين. پياري آقا ﷺ ارشاد فرمایو: هن رات ٻڪرين جي وارن کان به وڌيڪ ماڻهن جي مغفرت ڪئي ويندي، انهيءَ رات ماڻهن جي سجي سال جا عمل (آسمان جي طرف) بلند ڪيا ويندا آهن ۽ انهيءَ رات رزق تقسيم ڪيو ويندو آهي. (تاریخ ابن عساکر، جلد 5، ص 72-73)

دیتا ہے کرم ان کا صد اگارے مانگ	رحمت کا ہے دروازہ ڪلامانگ ارے مانگ
بن کر میرے آقا کا گدامانگ ارے مانگ	بھرجائے گا ڪشکول مرادوں سے ترا بھی
سر کار سے سر کار کومانگوں گانیازی	سر کار سے سر کار کومانگوں گانیازی

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ!

فرشتن جي عيد

حضرت سیدنا امام ابو حامد محمد بن محمد بن محمد غزالی رحمۃ اللہ علیہ لكن ٿا: چيو ويyo آهي ته آسمان جي ملائڪن جي لاءِ به راتيون عيد ۽ خوشی جون آهن جيئن دنيا ۾ مسلمانن جي لاءِ به عيدون آهن، (1) پندرهين شعبان جي رات ۽ (2) ليله القدر.

سجي سال جي گناهن جو ڪفارو

حضرت امام تقی الدين سبکي شافعی رحمۃ اللہ علیہ پنهنجي تفسير ۾ فرمائين ٿا: هيءَ رات سجي سال جي گناهن جو ڪفارو بظجندي آهي، شب جمعه سجي هفتري جي گناهن جو ڪفارو ۽ ليله القدر سجي

عمر جي گناهن جو ڪفارو هوندي آهي يعني انهن راتين ۾ اللہ پاک جي عبادت کرڻ ۽ يادِ الٰهی ۾ سجی رات جاڳی گذارڻ گناهن جي ڪفاري جو سبب هوندو آهي انهيءَ ڪري انهن راتين کي ڪفاري جي رات به چيو ويندوآهي. (مڪاشفة القلوب، ص 303)

جنت سجائی ویندی آهي

حضرت ڪعب الاحبار رضي الله عنه فرمائين ٿا: اللہ پاک شعبان جي پندرهين رات جبريل عليه السلام کي جنت جي طرف موڪليندو آهي، اهو جنت کي آراسته ٿيڻ جو حڪم ڏيندو آهي ۽ فرمائيندو آهي: اللہ پاک تنهنجي هن رات ۾ آسمانن جي تارن، دنياوي ڏينهن ۽ راتين، وطن جي پن، جبل جي وزن ۽ واريءَ جي درن جي برابر ماڻهن کي جهنمر کان آزاد فرمائيندو آهي. (ماڊفي شعبان، ص 87)

صفِ ماتم اُڻے خالی ہوزندال ٹوڻیں زنجیریں
گہنگارو چلوموئی نے درکھولا ہے جنت کا

صَلَّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

شب برات ۽ پيارينبي جون عبادتون

پيارا اسلامي پيارو! اسان جا پيارانبي صلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شب برات ۾ مختلف مقامات تي مختلف انداز ۾ عبادات ڪندا هئا. جيئن حضرت بيبي عائشہ صديقه رضي الله عنها فرمائين ٿيون: رسول اللہ صلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بيهي ۽ ويهي مسلسل نماز پڙهندارهيا ايسيتائين جو صبح ٿي وي،

صبح تائین حضور اکرم ﷺ جا پیر مبارک سجی ویا هئا
جیئن ته مان پاڻ ڪریم ﷺ جی مبارک قدمن کی زور (پیٹا)
ڏیڻ لڳیس۔ (الدعوات الکبیر، جلد 2 ص 145، حدیث: 430 ماخوذ)

ای عاشقان رسول! ڪڏهن ائین به ٿيو ته امت سان پیار ڪرڻ وارا
پیارا آقا ﷺ شب برات ۾ قبرستان تشریف کطي ویا ۽ اُتی
وچی پنهنجی رب کان قبر وارن جي لاے دعائون گھریون، جیئن ته
حضرت سیدنا عائشہ صدیقہ رحمۃ اللہ علیہا فرمائن ٿيون ته مون حضور
نبی ڪریم ﷺ کی پندرهن شعبان جي رات جنت البقیع ۾
اهڙی حالت ۾ پاتو جو پاڻ ڪریم ﷺ مسلمان مردن،
عورتن ۽ شہیدن جي لاے دعاء معرفت فرمائی رهیا هئا۔ (شعب الانسان، جلد 3
ص 284، حدیث: 3837)

صد شکر خدا یا تو نے دیا، ہے رحمت والا وہ آقا

جومات کے رنج و غم میں، راتوں کو اشک بہاتا رہے

پیارا اسلامی یا ترو! اسان کی به گھرجی ته رحمت و مغفرت واری هن
مبارک رات کی عبادت ڪندي ذکر و دعا ۾ گذاريون، پنهنجي ۽ سجی
امت جي مغفرت جي دعا سان گدو گذ قبرستان وچی پنهنجي مرحومن
جي لاے به دعاء مغفرت ڪيو.

شب برات ۾ قبرستان وڃڻ

الله پاک جي آخری نبی ﷺ جن ارشاد فرمایو: مان
توهان کی قبرن جي زیارت کان منع ڪندو هیس هاڻی پلي قبرن
جي زیارت ڪندا ڪيو جو بیشک اها(قبرن جي زیارت) دنيا کان بي
رغبت ڪري ٿي ۽ آخرت جي ياد ڏياري ٿي۔ (ابن ماجہ، جلد 2 ص 252، حدیث: 1571)

خبر پئي ته وقت به وقت قبرستان ويندو رهڻ گهرجي ته جيئن
قبرن کي ڏسي اسان جي دل ۾ فکر آخرت پيدا ٿئي.

پنهنجي مرحومن کي به يادرکو

صحابي ابن صحابي، جستي ابن جستي حضرت سيدنا عبد الله ابن عباس رضي الله عنهما كان روایت آهي ته جدھن شب براءت ايندي آهي ته (مؤمن) مردا پنهنجي قبرن مان نكري پنهنجي گھرن جي دروازن تي بيهي رهند آهن ۽ چوندا آهن: اسان تي صدقو ڪري رحم ڪيو جيتوڻيڪ ماني جو هڪ گره ئي چونه هجي، چوته اسان هن جا ضرور تمند آهيون. جيڪڏهن اهي (صدقو ڪيل) ڪا شيء ناهن ڏسندا ته حضرت سان و اپس موتي ويندا آهن. (فتاوي رضويه جلد 14، ص 694. الدرر الحسان في البعث ونعم الجنان، ص 33)

صلوا على الحبيب! صلي الله على محمد

رسول اڪرم جي ڏوھتي جوشب برات ۾ معمول

جستي ابن جستي، نواسء رسول حضرت امام حسن مجتبى رضي الله عنهما شب براءت جا تي حسا ڪندا هئا. هڪ تھائي حصي ۾ الله پاك جي هن فرمان يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا (ترجمو ڪنز الایمان: اي ايمان وارئ! ان تي درود ۽ خوب سلام موڪليو). تي عمل ڪندي پنهنجي نانا سائين تي درود پاك پڙهندما هئا، هڪ تھائي حصي ۾ توبه و استعفار ڪندا ۽ آخری تھائي حصي ۾ الله پاك جي فرمان تي عمل ڪندي رکوع و سجود ڪندا هئا. پاڻ رضي الله عنهما ارشاد فرمایو: مون پنهنجي والد محترم (يعني حضرت علي المرتضى رضي الله عنهما) كان

پڏو آهي ته نبي ڪريمر ﷺ فرمایو: جيڪو نصف شعبان (يعني شب براءت) جي رات کي زندو ڪندو (يعني أن رات عبادت ڪندو) أهو مُقَرِّبٍين ۾ لکيو ويندو. (القول البديع، ص 396)

شب براءت ۾ عبادت ڪڻي مستحب آهي

حضرت خالد بن معدان، حضرت لقمان بن عامر ۽ پيا بزرگادين دين رض شعبان المعظم جي پندرهين رات (يعني شب براءت) ۾ سٺو لباس پائيندا، خوشبو لڳائيندا، سرمون پائيندا ۽ رات جو مسجد ۾ جمع ٿي عبادت ڪندا هئا. حضرت اسحاق بن راهویه رض به انهيءَ ڳالهه جي تائيid ڪندي هن رات مسجدن ۾ جمع ٿي نفلي عبادت ڪڻ جي باري ۾ فرمانئ ثا؛ هي ڪا بدعت (يعني برو ڪم) ناهي. ” (مافي شعبان، ص 75) حضرت علامه شهاب الدين احمد بن حجازي رض فرمانئ ثا: شب براءت ۾ عبادت ڪڻي مستحب آهي. (مافي شعبان، ص 85 تحفة الاخوان في قراءة المبعاد ي 65)

سترهزار ملائڪ دعاء مغفرت ڪندا

حضرت علامه علي قاري رحمه الله عاليه فرمانئ ثا: شب براءت ۾ سوره دخان پڙھڻي مستحب آهي. جنتي صحابي، حضرت ابو هريره رض فرمانئ ثا تم رسول الله ﷺ جن فرمایو: جيڪو رات جو حمر الدخان جي تلاوت ڪندو ته اهو صبح هن حال ۾ اثندو جو سترا هزار ملائڪ ان جي لاءِ دعاء مغفرت ڪري رهيا هوندا. (التبيان في بيان ليلة النصف من شعبان...الخ جلد 3 ص 52)

شب برات ۾ اسلاف جي دعا

اي عاشقانِ صحابه و اهليت! ڪيئي صحابه ڪرام رحمه الله عاليه ۽

بزرگانِ دین کان ثابت آهي ته اهي هن رات (بطور عاجزي) اها
 دعا گهر ندا هئا: **اللَّهُمَّ إِنْ كُنْتَ كَتَبْتَنَا أَشْقِيَاءَ فَامْحُهُ وَإِنْ كُنْتَ كَتَبْتَنَا سَعْدَاءً وَإِنْ كُنْتَ كَتَبْتَنَا سُعْدَاءَ فَأَثْبِتْنَا فَإِنَّكَ تَحْوِلُ مَا تَشَاءُ وَتُثْبِتُ وَعِنْدَكَ أَمْرُ الْكِتَابِ** ترجمو: اي الله
 پاك! جيڪڏهن تو اسان کي بدبوخت لکيو آهي ته تون ان کي
 متائي ڇڏ ۽ اسان کي سعادت مند لکي ڇڏ ۽ جيڪڏهن تو اسان
 کي سعادتمند لکيو آهي ته انکي ثابت رک، بيشک جيڪو تون
 چاهيندو آهين ان کي متائي ڇڏيندو آهين ۽ جيڪو چاهيندو
 آهين ثابت رکندو آهين ۽ تو وٽ ئي امرُ الكتاب آهي. (البيان في بيان

ما في ليلة النصف من شعبان.....الخ، جلد 3 ص 51)

شب براءت کيئن گذاريون

پيارا اسلامي پائرو! مشهور مفسر حضرت مفتی احمد يارخان
 نعيمي رحمۃ اللہ علیہ فرمانن ٿا: هن مهيني جي پندرهين رات جنهن کي
 شب برات چيو وڃي ٿو تمام مبارڪ رات آهي. هن ۾ قبرستان
 ويٺ، اتي فاتحه پڙهڻ سنت آهي، انهيء طرح بزرگانِ دين جي
 مزارن تي حاضر ٿيڻ به ثواب آهي جيڪڏهن ٿي سگهي ته
 چوڏهين تاريخ ۽ پندرهين تاريخ تي روزو رکو، پندرهين تاريخ
 تي حلوو وغيره بزرگانِ دين جي فاتحه پڙهي صدقو خيرات ڪري
 ۽ پندرهين رات جو سجي رات جاڳي نفل پڙهي ۽ ان رات تي
 هر مسلمان هڪٻئي کان غلطين جون معافيون وٺن، قرض
 وغيره هجي ته ادا ڪن چوته بعض واري مسلمان جي دعا قبول

ناھي ٿيندي. وڌيڪ فرمانئ ٿا: جيڪڏهن سجي رات جاڳي نه سگھو ته جيتری قدر ٿي سگھي عبادت ڪري ۽ قبرن جي زيارت ڪري. جيڪڏهن ان رات ست پن ٻير جا، پاڻي هر جوش ڏئي غسل ڪري ته لئن شاءالله! سچو سال جادو کان محفوظ

رهندو. (اسلامي زندگي، ص134)

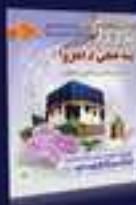
ڳڙي قسمت سنو، جائے گي ہو نظر
شوي لوح و قلم، تاجدارِ حرم
صلوا علی الْحَبِيب! صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

سچے نھازی سچن جو لاءٰ

هر جمعرات نماز مغرب کان بعد اوہان جي علاقئي ۾ ٿيندڙ دعوت اسلامي جي هفتیوار سنتن پري اجتماع ۾ الله علیعِ جي رضا جي لا، سُلیٰن سُلیٰن نیتن سان سچي رات شرڪت فرمایو. *

* سنتن جي تربیت جي لا، مدنی قافلی ۾ عاشقان رسول سان گڏ هر مهیني تي ڏینهن سفر ۽ * روزانو "فڪر مدینه" جي ذريعي مدنی انعامات جو رسالو پري ڪري هر مدنی مهیني جي پهرين تاريخ ۾ پنهنجي ذميدار کي جمع ڪرائڻ جو معمول بشابو.

منہنجو مدنی مقصد: "مون کي پنهنجي ۽ سچي دنيا جي ماڻهن جي اصلاح جي ڪوشش ڪرڻي آهي" إن شاء الله علیعِ پنهنجي اصلاح جي لا، "مدنی انعامات" تي عمل ۽ سچي دنيا جي ماڻهن جي اصلاح جي ڪوشش جي لا، "مدنی قافلن" ۾ سفر ڪرڻو آهي. إن شاء الله علیعِ

عالیٰ مدنی مرڪز فیضان مدینہ محلہ سوداگران پرائی سوسیٰ منڈی ڪراچی

UAN: +92 111 25 26 92 Ext: 7213

Web: www.dawateislami.net / E-mail: translation@dawateislami.net